

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**

**PROGRAMA
PENTRU
DISCIPLINA
ISTORIA ȘI TRADIȚIILE MINORITĂȚII MAGHIARE
PROFESORI**

**- București -
2020**

NOTA DE PREZENTARE

Programa se adresează profesorilor de istorie din învățământul preuniversitar care se prezintă la examenul de definitivare. Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea istoriei și tradițiilor minorității maghiare în învățământul preuniversitar.

Programa include competențe generale, de specialitate, conținuturi și propune o bibliografie atât pentru temele abordate, cât și una de metodică. Profesorii de istorie trebuie să demonstreze competențe legate de domeniul istoriei minorității maghiare: cunoașterea și utilizarea corectă a conceptelor, selectarea critică a informației și folosirea unei metodologii specifice istoriei.

COMPETENȚE GENERALE

1. Proiectarea didactică a programelor școlare aflate în vigoare, în concordanță cu nevoile specifice de învățare ale elevilor și caracteristicile grupelor de vârstă.
2. Educație integrată prin corelarea diferitelor convergențe din cadrul domeniilor aferente (istoria și tradițiile minorității maghiare din România, istoria universală), cât și abordarea trans-, inter- și multidisciplinară a conținutului materiei predate.
3. Evaluare obiectivă conform principiilor de bază didactice și a competențelor formulate în programele școlare.
4. Aplicarea metodelor de predare-învățare eficiente și corespunzătoare activităților didactice proiectate.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea tematicii de specialitate și a aplicațiilor specifice tematicii respective.
2. Utilizarea corectă în diferite contexte a terminologiei de specialitate (istorice).
3. Selectarea conținutului științific al tematicii de specialitate având în vedere caracteristicile de vârstă și cele individuale ale elevilor.
4. Aplicarea didactică eficientă a conținutului programelor școlare aflate în vigoare.
5. Aplicarea eficientă a conținutului programelor școlare în cadrul domeniului de studiu, coroborat cu celelalte domenii înrudite.
6. Aplicarea experienței proprii în procesul de predare-învățare.
7. Cunoașterea adecvată a elevilor și aplicarea acestor cunoștințe în predarea logică a materiei predate.
8. Dezvoltarea competențelor cheie în cadrul materiei Istoria și tradițiile minorității maghiare din România.
9. Asigurarea calității procesului de predare-învățare prin aplicarea corectă a principiilor evaluării diferențiate.
10. Dezvoltarea capacității de autoevaluare cu scopul de a facilita o evoluție permanentă a cunoștințelor și competențelor pedagogice.

TEMATICA DE SPECIALITATE

ISTORIA ȘI TRADIȚIILE MINORITĂȚII MAGHIARE DIN ROMÂNIA

- Formarea poporului și limbii maghiare
- Perioada migrației: modul de viață materială și spirituală
- Descălecatul
- Formarea statului medieval maghiar

- Dinastia Arpadienilor
- Economie și societate
- Voievodatul Transilvaniei
- Dinastia Angevinilor
- Societate și economie în feudalism
- Lupta antiotomană
- Destrămarea Regatului Ungariei
- Cultura medievală: umanismul și reforma religioasă
- Epoca Principatului Transilvaniei
- Transilvania în cadrul Imperiului Habsburgic
- Răscoala antihabsburgică condusă de Francisc Rákóczi al II-lea
- Absolutismul iluminat: Reformele Mariei Tereza și Iosif al II-lea
- Era reformelor
- Revoluția din 1848-1849
- Neoabsolutism și liberalism
- Formarea statului dualist austro-ungar
- Economie, societate și cultură în perioada dualistă
- Primul Război Mondial și consecințele sale
- Maghiarii din Transilvania în perioada interbelică
- Al doilea război mondial și consecințele sale
- Minoritatea maghiară din România în perioada postbelică
- Maghiarii în perioada postcomunistă

DIDACTICA DE SPECIALITATE (DIDACTICA ISTORIEI)

- Rolul predării istoriei și a tradițiilor minorității maghiare. Scopul educativ al materiei.
- Momentele lecției în predarea istoriei și tradițiilor minorității maghiare – exemple practice.
- Metode și procedee didactice în predarea istoriei și tradițiilor minorității maghiare.
- Materiale didactice și modul lor de utilizare în predarea istoriei și tradițiilor minorității maghiare.
- Strategii și tehnici de proiectare și structurare a predării.
- Predarea conținuturilor de istoria și tradițiilor minorității maghiare.
- Tehnici de evaluare.
- Formarea celor opt competențe cheie – recomandarea Comisiei Europene, adoptată de România în 2008.
- Formarea competențelor cheie recomandate de Comisia Europeană – exemple practice.

BIBLIOGRAFIE

A. Istoria minorității maghiare

1. *Erdély története*. I-III. Budapest, 1986.
2. Engel Pál: *Beilleszkedés Európába, a kezdetektől 1440-ig*. Budapest, 1990. (Magyarok Európában.I.)
3. Gergely András (szerk.): *19. századi magyar történelem 1790-1918*. Budapest, 1998.
4. Gyáni Gábor –Kövér György: *Magyarország társadalomtörténete. A reformkortól a második világháborúig*. Bp. 2001.
5. Kósa László (szerk.): *Magyar művelődéstörténet*, Osiris Kiadó, Budapest, 2006
6. Kosáry Domokos: *Újjáépítés és polgárosodás 1711-1867*. Budapest, 1990. (Magyarok Európában III.)

7. Kristó Gyula, *Magyarország története 895-1301*, Budapest, 2007.
8. Magyari András: *Rákóczi és az erdélyi kurucmozgalom*. Csíkszereda, 2003.
9. *Magyarország története tíz kötetben*, szerk. Ránki György, Budapest, 1976-1989.
10. Mikó Imre, *Huszonkét év. Az erdélyi magyarság politikai története 1918. december 1-től 1940. augusztus 30-ig*. Budapest, 1941.
11. Pozsony Ferenc: *Erdélyi népszokások*. Kolozsvár, 2006.
12. Romsics Ignác, *Magyarország története*, Kossuth Kiadó, Budapest, 2017.
13. Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000.
14. Szabó Péter, *Az erdélyi fejedelemség, Küzdelem a megmaradásért*, Budapest, 2013.
15. Szakály Ferenc: *Virágkor és hanyatlás 1440-1711*. Budapest, 1990. (Magyarok Európában II.)
16. *State and Minority in Transylvania, 1918-1989. Studies on the History of the Hungarian Community*, Atlantic Studies on Society in Change, No. 142, edit. Romsics Ignac, Hunyadi Attila Gabor, Columbia University Press, New York, 2012.
17. Toth Szilárd, *Partidul Maghiar și problema minorității maghiare în Parlamentul României în perioada interbelică*, Cluj-Napoca, 2008.
18. Trócsányi Zsolt: *Habsburg-politika és Habsburg-kormányzat Erdélyben, 1690–1740*. Bp. 1988.
19. Zimányi Vera: *Óra, szablya, nyoszolya. Életmód és anyagi kultúra Magyarországon a 17–18. században*. Bp. 1994.

B. Didactica predării istoriei minorității maghiare

1. *Acquiring Key Competences through heritage education*, Lies Kerkhofs, Landkommanderij Alden Biesen, 2011, coautori: Jaap Van Lakerveld, Ingrid Gussen, Christa Bauer.
2. *Acquiring Key Competences through heritage education*: <http://the-aqueduct.eu/?lang=ro>
3. Bagdy Emőke, Telkes József, *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*, Budapest, 1993.
4. Birta Székely Noémi, Fóris Ferenczi Rita (szerk.), *Pedagógiai Kézikönyv*, Kolozsvár, 2007.
5. Birta-Székely Noémi, *A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig*, Kolozsvár, 2010.
6. Falus Iván (szerk.), *Didaktika*, Budapest, 1998.
7. Hunyady Györgyné-M. Nádaszi Mária, *Osztályozás? Szöveges értékelés?* Budapest, 2004.
8. Katona András (szerk.), *A történelemtanítás gyakorlata*. (Tantárgy-pedagógiai tankönyv), Budapest, 2000.
9. Katona András – Sallai József, *A történelem tanítása*, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002
10. Knausz Imre, *A tanítás mestersége*, Egyetemi jegyzet, 2001. www.mek.iif.hu
11. Nagy Sándor, *Az oktatás folyamata és módszerei*, Budapest, 1993.
12. Stamatescu M., *Predarea – învățarea istoriei și noile tehnologii de informare și documentare*, București, 2000.
13. Tănăsă Gheorghe, *Metodica predării-învățării istoriei*, Iași, 1996.
14. Toth Szilárd, *A történelemtanítás didaktikája*, Cluj-Napoca, 2009.
15. Toth Szilárd, *Kompetenciaorientált történelemtanítás*, Cluj-Napoca, 2018.